

This question paper contains 3 printed pages]

LA—80—2023

FACULTY OF COMMERCE AND MANAGEMENT SCIENCE

B.Com. (Fifth Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2023

(New Course)

LABOUR LAWS AND INDUSTRIAL LAWS-I

(Saturday, 9-12-2023)

Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Time—3 Hours

Maximum Marks—75

1. Define Salary. Describe the procedure of calculation of bonus with example in detail with reference to the Payment of Bonus Act, 1965. 20
पगाराची व्याख्या करा ? बोनसच्या गणनेच्या प्रक्रियेचे उदाहरणासह तपशीलवारपणे बोनस प्रदान अधिनियम, 1965च्या संदर्भात वर्णन करा.
2. Define an employee. Explain in detail about the schemes mentioned under the Employee's Provident Fund and Miscellaneous Provisions Act, 1952. 15
कर्मचारी परिभाषित करा. कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि विविध तरतुदी कायदा, 1952 अंतर्गत नमूद केलेल्या योजनांचा तपशीलवार उल्लेख करा.

Or

(किंवा)

Define award. Explain the provisions relating to “Set on” and “Set off” with example, under the Payment of Bonus Act, 1965.

निवाडाची व्याख्या करा. बोनस प्रदान अधिनियम, 1965 अंतर्गत “सेट-ऑन आणि सेट-ऑफ” शी संबंधित तरतुदी उदाहरणासह स्पष्ट करा.

P.T.O.

3. Define family. Describe the main provisions mentioned under The Payment of Gratuity Act, 1972 with the focus on forfeiture of gratuity. 15

कुटुंबाची व्याख्या करा. ग्रॅच्युइटी जप्त करण्यावर लक्ष केंद्रित करून उपदान प्रदान अधिनियम, 1972 अंतर्गत नमूद केलेल्या मुख्य तरतुदींचे वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Define wages. Explain in detail provisions of fixing and revising of the minimum wages under The Payment of Minimum Wages Act, 1948.

वेतनाची व्याख्या करा. किमान वेतन देय कायदा, 1948 अंतर्गत किमान वेतन निश्चित करण्याच्या आणि सुधारण्याच्या तरतुदींचे तपशीलवार वर्णन करा.

4. Write a detailed note on recovery of gratuity and rights and obligations of employees to recover the gratuity mentioned under The Payment of Gratuity Act, 1972. 15

उपदान प्रदान अधिनियम, 1972 अंतर्गत नमूद केलेल्या ग्रॅच्युइटीची वसुली आणि ग्रॅच्युइटीची वसुली करण्याचे अधिकार आणि कर्मचाऱ्यांचे दायित्व यावर तपशीलवार लिहा.

Or

(किंवा)

Write a detailed note on applicability of the act and contribution to ESIC Fund with reference to Employees State Insurance Act, 1948.

कर्मचारी राज्य विमा कायदा, 1948 च्या संदर्भात अधिनियमाची लागूता आणि ESIC निधी मधील योगदान यावर तपशीलवार लिहा.

WT

(3)

LA—80—2023

5. Write short notes on :

10

- (a) Allocable surplus
- (b) Retirement
- (c) Appropriate government
- (d) Set on.

थोडक्यात टिपा लिहा :

- (अ) वाटप करण्यायोग्य अधिशेष
- (ब) निवृत्ती
- (क) योग्य सरकार
- (ड) सेट ऑन.

LA—80—2023

3